

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ–УТИЛІЗАТОРІВ

Ефективності роботи підприємства досягають за рахунок удосконалення виробництва, раціонального використання ресурсів та максимально можливого використання відходів. Це пояснює необхідність чіткої організації бухгалтерського обліку з метою формування повної та достовірної інформації щодо видів, шляхів надходження і напрямів використання відходів, зумовлює вибір теми дослідження та її актуальність.

Відходи – це не лише поняття з природничих, технічних або геологічних наук, а економічна категорія. Причому дана категорія впливає не лише з бухгалтерської термінології, відходи – це економічний об'єкт від управління яким залежить розвиток економічних систем як окремого підприємства, так і країни в цілому, а в деяких випадках – окремих регіонів. Адже відходи – це невід'ємна складова виробництва та взаємодії підприємства з навколишнім середовищем[1].

Для цілей управління та облікового відображення відходи поділяються на:

– незворотні – відходи, які повністю втратили свої корисні споживчі якості, в результаті чого їх не можна використати на підприємстві або реалізувати іншим виробникам;

– зворотні – залишки сировини, матеріалів, напівфабрикатів, теплоносіїв та інших видів матеріальних цінностей, що утворилися в процесі виробництва продукції (робіт, послуг), які повністю або частково втратили споживчу якість вихідного матеріалу, хімічні та фізичні властивості, і через це використовуються з підвищеним витрачанням, з понаднормовим зменшенням виходу готової продукції або взагалі не використовуються за прямим призначенням.

Важливою інформацією для управління відходами є дані про місця утворення та використання відходів, що зумовлює необхідність використання первинних та звітних документів з обліку відходів підприємств– утилізаторів.

Первинний облік відходів проводиться на електронних носіях за кожним технологічним процесом, окремою операцією, одиницею устаткування, де утворюються відходи і використовується упаковка. Для контролю руху зворотних сировинних відходів та більш раціонального їх використання на підприємстві– утилізаторі ведеться відомість обліку руху зворотних відходів.

Крім первинних документів визначається рахунок, на якому узагальнюється інформація про утворення та використання відходів. В бухгалтерському обліку відходи відображають не як окремих об'єкт, а як різновид матеріальних ресурсів.

На рахунках бухгалтерського обліку вартість усіх зворотних відходів, що передаються з власного виробництва на склад підприємства (у місця зберігання), відображається записом на балансовому рахунку запасів, зокрема субрахунку 209 "Інші матеріали". Незворотні відходи відображаються на позабалансовому рахунку 07 "Списані запаси". Аналітичний облік на вказаних

рахунках ведеться у розрізі видів виробництва, в результаті якого вони утворилися, за місцями зберігання відходів та за видами відходів.

Особливістю надання послуг підприємства– утилізатора є облікове відображення їх реалізації та результатів. Витрати, що пов'язані з наданням послуг відображаються на рахунку 23 "Виробництво". Коли виробничі витрати не можливо ідентифікувати з окремим видом послуг, вони відображаються в складі загальноновиробничих витрат на рахунку 91.

При спалюванні та захороненні відходів підприємство– утилізатор показує реалізацію послуги. Дохід від реалізованої послуги відображається у складі доходу від реалізації послуг на рахунку 703 "Дохід від реалізації робіт, послуг" та визначається у відповідності з розробленою на підприємстві– утилізаторі тарифною політикою.

Собівартість реалізації визначатиметься в залежності від витрат, понесених на кожному технологічному етапі, та відобразатиметься на рахунку 903 "Собівартість реалізованих робіт, послуг". Таким же чином, у системі рахунків бухгалтерського обліку відобразатимуться операції з реалізації послуги переробки відходів у випадку, коли відходи надходять як давальницька сировина.

Стосовно переробки відходів, які придбані або отримані безоплатно, то результатом даного виробництва буде готова продукція. Готова продукція переробки відходів визначається активом підприємства, а тому відображається на рахунку 26 "Готова продукція". Процес її реалізації відобразатиметься на рахунках відповідно до чинного законодавства як і для будь– якого іншого підприємства.

Таким чином, система бухгалтерського обліку операцій поводження з відходами на підприємства– утилізатора дозволяє сформуванню комплексної інформаційної бази для управління відходами підприємства– утилізатора й відповідно підвищує ефективність та результативність діяльності як з економічної, так і з екологічної та соціальної точки зору.

Список використаної літератури:

1. Грицишен Д.О. Відходи як об'єкт управління економіко– екологічною безпекою промислових підприємств [Електронний ресурс] / Д.О.. Грицишен // Економіка: реалії часу. Науковий журнал.–2015. – № 2(18). – С.72– 81. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/No2/72–81.pdf>